

Vaihdeettävien valuuttojen nettovähennys oli yhteensä 306 milj. mk, kun taas sidottujen valuuttojen kohdalla tilanne parani 29 milj. mk.

Suhde valtioon

Pankin ja valtion tilisuhteet esitetään seuraavassa asetelmassa.

<i>Valtion tilit</i>			
milj. mk			
	31. 12. 1964	31. 12. 1965	Muutos
<i>Vastaavat:</i> Varmuusvarastoluotto	10.0	-	- 10.0
Shekkitili	5.4	1.1	- 4.3
Vientimaksutili	1.1	1.1	-
<i>Vastattavat</i>	6.5	2.2	- 4.3
<i>Valtion nettovelka</i>	3.5	- 2.2	- 5.7

Valtio maksoi kuoletussuunnitelman mukaisesti varmuusvarastoluoton viimeisen lyhennyserän, 10 milj. mk. Varmuusvarastoluotto on ollut kirjattuna taseen "muihin saataviin". Valtion vientimaksutili, joka taseessa sisältyy "määräaikaisiin kotimaisiin sitoumuksiin", pysyi muuttumattomana. Asetelmaan eivät sisälly ne pankin

omistamat markkinakelpoiset valtion obligaatiot, jotka on ostettu rahalaitoksilta tai suoraan valtiolta.

Suhde yksityisiin asiakkaisiin

Seuraava asetelma valaisee pankin tilisuhteita yksityisiin asiakkaisiin.

Yksityisten tilit

milj. mk

	31. 12. 1964	31. 12. 1965	Muutos
Markkamääräiset vekselit	67.1	26.0	- 41.1
Shekkitilit	2.5	1.9	- 0.6
Ulkomaan rahan määräiset vekselit	55.2	45.5	- 9.7
Muita saatavia	30.2	74.5	+ 44.3
<i>Vastaavat</i>	155.0	147.9	- 7.1
Shekkitilit	0.7	1.2	+ 0.5
Muita vaadittaessa maksettavia sitoumuksia ...	0.9	0.7	- 0.2
Määräaikaisia kotimaisia sitoumuksia	-	10.5	+ 10.5
<i>Vastattavat</i>	1.6	12.4	+ 10.8
<i>Nettoluotonanto yrityksille</i>	153.4	135.5	- 17.9

Luotonanto yksityisille asiakkaille markkamääräisinä vekselinä väheni vuoden aikana 41.1 milj. mk, osaksi viljakaupan rahoitukseen myönnettyjen luottojen pienenemisen vuoksi, mutta pääosaltaan kuitenkin pankin muiden asiakasluottojen supistumisen takia. Ulkomaan rahan määräiset vekselit ovat aikaisemmin mainittuja

Maailmanpankilta saatujen ja Suomen Pankin edelleen välittämien luottojen katevekselitä, ja ne vähenivät säännönmukaisten lyhennysten takia. "Muiden saatavien" kasvu johtui metalliteollisuuden keskipitkistä toimitusluotoista, joiden määrä lisääntyi 38.8 milj. mk. Vastattavien puolella ovat uutena eränä kaivosteollisuuden in-

vestointivarauksista annetun lain (648/64) mukaiset investointitalletukset, jotka taseessa on kirjattu "määräaikaisiin kotimaisiin sitoumuksiin". Investointitalletuksia vastaanotettiin vuoden aikana 10.5 milj. mk.

Suhde rahalaitoksiin

Pankin ja rahalaitosten tilisuhteita valaisee seuraava asetelma.

<i>Pankkien tilit</i>			
milj. mk			
	31. 12. 1964	31. 12. 1965	Muutos
<i>Vastaavat:</i> Rediskontatut vekselit	448.4	640.6	+ 192.2
Postisäästöpankin shekkitili	49.6	8.3	- 41.3
Yksityisten rahalaitosten shekkitilit	16.4	11.9	- 4.5
Mortgage Bank of Finland Oy	0.6	0.2	- 0.4
<i>Vastattavat</i>	66.6	20.4	- 46.2
<i>Pankkien nettovelka</i>	381.8	620.2	+ 238.4

Rediskonttaukset kasvoivat vuoden aikana 192.2 milj. mk. Toiselta puolen rahalaitosten shekkitilit vähenivät 46.2 milj. mk, joten niiden nettovelka Suomen Pankille lisääntyi 238.4 milj. mk. Asetelmassa mainittu Mortgage Bank of Finland Oy:n Suomen Pankissa pitämä tili sisältyy taseessa "muihin vaadittaessa maksettaviin sitoumuksiin".

Arvioitaessa rahalaitosten asemaa suhteessa Suomen Pankkiin on tämän lisäksi otettava lukuun myös ne vekselit, jotka Suomen Pankki on erityisten luottojärjestelyjen puitteissa ostanut rahalaitoksilta salkkuunsa mutta joiden maksamisesta ao. rahalaitokset ovat vastuussa. Tällaisia ovat liikepankeilta ostetut ulkomaan valuutan määräiset vientivekselit, joita oli Suomen Pankin omistuksessa vuoden lopussa 30.5 milj. mk - määrä sisältyy taseessa "ulkomaisiin vekselihin". Rahalaitoksilta ostettuja vekseleitä ovat myös ylempänä jo mainitut metalliteollisuuden toimitusluottovekselit, jotka rahalaitokset ovat velvolliset ostamaan määrätyin edellytyksin takaisin jo ennen eräpäivää. Toimitusluottovekselitä, jotka taseessa on kirjattu "muihin saataviin", oli pankin omistuksessa vuoden lopussa 50.2 milj. mk.

Rahalaitosten vastuuseen kuuluvat niin ikään pankin niiltä termiiniehdoon ostamat obligaatiot. Edellä (s. 6) jo selostettiin rahalaitosten kanssa tehtyjä lyhytaikaisia termiinkauppoja ja niiden ehdoissa toimeenpantuja muutoksia. Vuoden lopussa oli pankin omistuksessa tällai-

sia lyhyeksi aikaa ostettuja obligaatioita 25 milj. markan arvosta. Nämä samoin kuin pitempiaikaisin termiiniehdoon rahalaitoksilta ostetut obligaatiot eivät sisälly asetelmaan.

Pankin noudattamat luottoehdot

Suomen Pankin viralliset diskonttokorot olivat vuoden aikana entiset, alaraja 6 % ja yläraja 7 ½ %. Asiakkaiden vekseleistä veloitetiin useimmissa tapauksissa 6 ¾ -7 %:n korko. Metalliteollisuuden toimitusluottovekselien korko oli kuitenkin 6 ½ % ja vientivekselien 6 %.

Rediskonttausten peruskorko oli 7 %, mutta marraskuun 1 päivästä lukien johtokunnalle annettiin oikeus soveltaa harkinnan mukaan myös alempaa, vähintään kuitenkin 6 %:n korkoa (ks. s. 18). Viimeksi mainittua korkoa sovellettiin samasta päivästä alkaen niihin rahalaitoksiin, joiden luotonanto lokakuun loppuun mennessä oli noussut vähemmän kuin 8 % vuoden alusta (vrt. s. 5). Rediskonttausten lisäkoron yläraja oli entinen eli 4 %. Rediskonttausehtoihin tehtyjä muutoksia selostettiin edellä (s. 4-5).

Setelistö

Taseen mukaan liikkeessä oleva setelistö oli vuoden lopussa 1 028.5 milj. mk. On kuitenkin otettava huomioon, että vanhan rahayksikön määräiset setelit siirrettiin tammikuun lopussa "liikkeessä olevien setelien" tililtä "muihin vaadittaessa maksettaviin sitoumuksiin". Vuoden

lopussa näitä vanhanmallisia seteleitä, jotka eivät enää todellisuudessa kierrä liikkeessä, oli 19.2 milj. mk. Koko setelistä oli vuoden lopussa siten 1 047.7 milj. mk, joten se oli vuoden aikana kasvanut 45.0 milj. mk eli 4.5 %.

Setelinanto-oikeus ja sen käyttö

Setelinanto-oikeutta ja sen käyttöä valaisee seuraava asetelma.

Setelinantotase

	milj. mk		
	31.12.1964	31.12.1965	Muutos
<i>Setelinanto-oikeus</i>			
Ensisijainen kate	1 049.7	944.7	- 105.0
Toissijainen kate	500.0	500.0	-
Yhteensä	1 549.7	1 444.7	- 105.0
<i>Setelinanto-oikeuden käyttö</i>			
Liikkeessä olevat setelit	1 002.7	1 028.5	+ 25.8
Vaadittaessa maksettavat sitoumukset	186.8	98.3	- 88.5
Shekkiluotoista nostamatta	5.0	5.1	+ 0.1
Setelinantovara	355.2	312.8	- 42.4
Yhteensä	1 549.7	1 444.7	- 105.0

Setelinanto-oikeus supistui vuoden aikana 105.0 milj. mk. Ulkomaisten valuuttojen ja obligatioiden väheneminen pienensi setelinanto-oikeutta yhteensä 253.5 milj. mk, mutta toiselta puolen ensisijaista katetta lisäsivät paitsi ulkomaisten vekselien lisääntyminen, etenkin kullan kirjanpitoarvon korotus sekä Kansainvälisen Valuuttarahaston kultaosuuden siirtyminen valtiolta Suomen Pankille. Setelinanto pieni yhteensä

62.6 milj. mk vaadittaessa maksettavien sitoumusten vähenemisen takia. Setelinantovara supistui näin ollen 42.4 milj. mk ja oli vuoden lopussa 312.8 milj. mk.

Tilinpäätös

Tiliaseman tarkastelun täydennykseksi esitetään seuraavassa pankin omaisuustase kokonaisuudessaan.

Omaisuustase

Vastaava		Vastattava	
	31.12.1964	31.12.1965	
Kulta	189.6	267.5	<i>Liikkeessä olevat setelit</i>
Kultaosuus Kansainvälisessä Valuuttarahastossa	-	45.6	Ulkomaiset valuuttatilit
Ulkomaiset valuutat	783.8	547.8	Ulkomaiset markkatilit
Ulkomaiset vekselit	29.7	54.7	Shekkilit
Ulkomaiset obligatiot	46.6	29.1	Valtio
<i>Ensisijainen setelinkate</i>	<i>1 049.7</i>	<i>944.7</i>	Postisäästöpankki
			Yksit. rahalaitokset
			Muut
Diskontatut kotim. vekselit			Muut vaad. maks. sitoumukset
Ulk. rahan määräiset	55.2	45.5	<i>Vaad. maks. sitoumukset</i>
Markkamääräiset	67.1	26.0	186.8
Rediskontatut vekselit	448.4	640.6	Ulkomaiset
<i>Toissijainen setelinkate</i>	<i>570.7</i>	<i>712.1</i>	Kotimaiset
			<i>Määräaikaiset sitoumukset</i>
			261.8
Kotimaiset obligatiot	35.8	36.9	<i>Arvonjärjestelytilit</i>
Shekkilit	2.5	1.9	261.8
Metalliraha	3.8	6.2	Kantarahasto
Muut saatavat	55.3	74.5	100.0
<i>Muut varat</i>	<i>97.4</i>	<i>119.5</i>	Vararahasto
			84.8
			Tulostili
			26.3
			<i>Oma pääoma</i>
			211.1
Yhteensä	1 717.8	1 776.3	Yhteensä
			1 717.8
			1 776.3

Pankin ohjesäännön muuttamisesta annetun lain mukaisesti korotettiin pankin kantarahasto tilinpäätöksen yhteydessä 100 milj. markasta 300 milj. markaksi. Tarkoitukseen käytettiin arvonjärjestelytilien varoja. Pankin näkyvien omien varojen suuruus ilman tilivuoden voittoa oli täten tilinpäätöksen mukaan 397.9 milj. mk eli 213.1 milj. mk suurempi kuin edellisen vuoden lopussa. Vararahasto kasvoi 13.1 milj. mk eli sillä määrällä, mikä vuoden 1964 voitosta siir-

rettiin tähän rahastoon. Näiden varojen lisäksi pankilla on huomattavia omaisuuseriä, jotka eivät näy pankin omaisuustaseessa. Niihin kuuluvat obligatioiden arvonalennuksiin sisältyvien varausten lisäksi pääkonttorin ja haarakonttorien toimitilat, setelipaino, eräät muut pankin tarvitsemat kiinteistöt sekä osakkeet, lähinnä Tervakoski Oy:n osake-enemmistö.

Suomen Pankin tulostase ja sen kehitys on esitetty alla olevassa asetelmassa.

Tulostase

mk

Tuotot	1964	1965
Korot kotimaisesta lainausliikkeestä	19 737 720,48	28 112 719,64
Korot ulkomaisilta kirjeenvaihtajilta	10 169 727,04	7 688 807,27
Korot obligatioista	5 508 872,72	4 932 272,30
Provisiot	1 839 192,22	2 039 231,08
Agiot	1 981 282,92	2 042 019,46
Muut tuotot	1 728 947,03	1 791 683,03
Yhteensä	40 965 742,41	46 606 732,78

Kulut

Palkat ja palkkiot	6 348 012,35	6 777 725,35
Eläkkeet ja avustukset	558 903,30	612 917,45
Perhe-eläkkeet	200 209,-	221 108,10
Pankkivaltuusmiesten palkkiot ja kulut	20 313,50	21 334,75
Haarakonttorien valvojain palkkiot	12 646,-	13 501,-
Työnantajan sosiaaliturvamaksut	355 903,12	385 671,93
Poistot	2 986 676,22	4 231 514,25
Setelien valmistus	2 432 857,50	3 230 051,-
Muut kulut	1 706 663,42	1 808 518,95
Tilivuoden voitto	26 343 558,-	29 304 390,-
Yhteensä	40 965 742,41	46 606 732,78

Pankin kokonaistulot lisääntyivät edellisestä vuodesta 5.6 milj. mk. Korot kotimaisesta lainausliikkeestä kasvoivat 8.4 milj. mk huolimatta siitä, että tuloja pienensi rediskonttausten lisäkorjauksen palautus rahalaitoksille sekä redis-

konttausten peruskoron alennus. Korot ulkomaisilta kirjeenvaihtajilta puolestaan vähenivät 2.5 milj. mk pääasiallisesti valuuttasaatavien supistumisen johdosta. Pankin kokonaiskulut olivat 17.3 milj. mk eli 2.7 milj. mk suuremmat kuin

edellisenä vuonna. Eniten nousivat poistot, mikä johtui haarakonttorien rakennustöistä, ennen kaikkea Mikkelin uuden toimitalon rakentamisesta. Setelien valmistuksesta aiheutuvat menot lisääntyivät noin kolmanneksella.

Pankin voitto oli 29.3 milj. mk. Suomen Pankin ohjesäännön muuttamisesta annetulla lailla korotettiin se kanta- ja vararahastojen yhteismäärä, jonka saavuttamiseen saakka vuosivoitosta ainakin puolet on käytettävä vararahaston kar-

tuttamiseen, 200 milj. markasta 500 milj. markaan. Tämän mukaisesti on nettovoitosta siirretty vararahastoon puolet eli 14 652 195, - mk. Voiton toinen puoli on siirretty käyttämättömien voittovarojen tilille ja sen käytöstä päättää eduskunta.

Pankkivaltuusmiehet ehdottavat, että

mainittu määrä, 14 652 195, - mk, siirretäisiin valtiovarastoon.

Pankkivaltuusmiesten käsittelemiä asioita

Tilintarkastus

Vuoden 1964 valtiopäivillä valitut varsinaiset tilintarkastajat, taloudenhoitaja Erkki Kivimäki, talousneuvos Lauri Laine, kirjanpitäjä Sylvi Siltanen, lääninmaanmittausinsinööri Aapo Seppälä ja varatuomari Per Laurén toimittivat viime vuoden helmikuun 22-26 päivinä pankin vuoden 1964 tilintarkastuksen. Tilintarkastajain lausunnon mukaisesti pankkivaltuusmiehet myönsivät johtokunnalle vastuuvapauden pankin hallinnosta vuodelta 1964.

Lainausliikkeen ja valuuttakaupan tarkastus

Pankkivaltuusmiehet ovat vuoden aikana toimittaneet johtosääntönsä määräämän pankin lainausliikkeen ja muiden sijoitusten sekä valuuttakaupan tarkastuksen seuraavina aikoina: helmikuun 10, huhtikuun 6, toukokuun 19, kesäkuun 16, elokuun 18, lokakuun 27 ja joulukuun 14 päivänä.

Inventtaukset ja haarakonttorien tarkastukset

a) Pääkonttorissa

Johtosääntönsä 6 §:n mukaisesti pankkivaltuusmiehet ovat toimittaneet pääkonttorin kassojen ja kassaholvien sekä laina- ja vakuuskirjojen ynnä panttien ja talletusten inventtauksen. Inventtauksessa ei havaittu aiheita muistutuksiin.

b) Haarakonttoreissa

Pankkivaltuusmiehet ovat valvoneet, että konttorien valvojat ovat inventoineet haarakonttorien käsikassat ja holvit kerran kuukaudessa sekä vekselit, velkakirjat ja pantit vähintään kolmasti vuodessa.

Kaikissa haarakonttoreissa on toimitettu pankin johtosäännön 2 §:ssä säädetty tarkastus.

Pankkivaltuusmiesten valvonnan alaiset rahastot

Pankkivaltuusmiehet ovat hyväksyneet Längmanin ja Rosenbergin rahastojen tilit vuodelta 1964 ja lähettäneet jäljennökset tileistä pankkivaliokunnalle.

Eduskunnan kirjelmässään kesäkuun 21 päivältä 1962 antaman määräyksen mukaisesti tuli pankkivaltuusmiesten vuonna 1965 kokoontuvalle eduskunnalle valmistaa ehdotus niiden korkovarojen jakamisesta, jotka silloin ovat käytettävissä Längmanin testamenttirahastossa Litt. B. Apurahojen oltua haettavina saapui pankkivaltuusmiehille 29 anomusta, minkä jälkeen pankkivaltuusmiehet pankkivaliokunnalle lähettämässään ehdotuksessa esittivät, että jakoa varten käytettävissä olleista 21 312,18 markasta jaettaisiin 21 300 mk lähemmin luetelluille yhdistyksille, laitoksille ja seuroille. Sen jälkeen kun eduskunta, pankkivaliokunnan ehdotuksesta, oli tehnyt sanottujen korkovarojen jakamisesta päätöksensä sekä ilmoittanut siitä pankkivaltuusmiehille, suoritettiin apurahojen jako.

Pankkivaltuusmiehet olivat kesäkuun 5 päivänä 1964 pitämässään kokouksessa kehottaneet johtokuntaa asettamaan toimikunnan laatimaan ehdotuksen ohjeiksi Längmanin A-rahaston alarahaston n:o 2 korkovarojen jakamista varten. Toimikunta sai tehtävänsä suoritetuksi kertomusvuoden syyskuun 7 päivänä ja jätti johtokunnalle mietintönsä siihen liittyvine ohjesääntöehdotuksineen. Mietinnön ja ohjesääntöehdotuksen johtokunta lähetti pankkivaltuusmiehille ilmoitettua samalla, ettei sillä ollut ehdotuksen suhteen mitään huomauttamista.

Syyskuun 15 päivänä pidetyssä kokouksessa pankkivaltuusmiehet puolestaan hyväksyivät toimikunnan laatiman ehdotuksen mainituiksi ohjeiksi ja lähettivät sen samoin kuin toimikunnan mietinnön pankkivaliokunnalle ehdottaen, että pankkivaliokunta esittäisi ohjeet eduskunnan vahvistettaviksi.

Pankkivaliokunnalle lähettämässään kirjelmässä pankkivaltuusmiehet lisäksi esittivät, että Längmanin A-rahaston alarahaston n:o 2 hoidosta aiheutuvat kulut määrättäisiin suoritetta- viksi mainitun rahaston omista varoista.

Sen johdosta, että pankkivaltuusmiesten ehdottamiin ohjeisiin tulisi sisällyttää mm. julkisia viranomaisia velvoittavia määräyksiä, pankkivaltuusmiehet pyysivät, että eduskunta päättäisi määrätä ohjeet julkaistaviksi asetuskokoel- massa.

Osakkeiden ja debentuurien merkitsemistä

Johtokunta oli sovittuaan asiasta valtiovarain- ministeriön kanssa merkinnyt Suomen Pankille Enso-Gutzeit Osakeyhtiön toukokuun 29 päi- vänä 1964 päätetyn osakeannin merkintäkaut- den lopussa merkitsemättä olleet 7807 osaketta. Pankkivaltuusmiehet hyväksyivät elokuun 18 päi- vänä pitämässään kokouksessa johtokunnan toi- menpiteen.

Samassa kokouksessaan pankkivaltuusmiehet oikeuttivat Suomen Pankin merkitsemään 5 % vuotuista korkoa kasvavia Teollistamisrahasto Oy:n vuoden 1965 debentuurilainan III de- bentuureja enintään 10 milj. markan määrästä.

Kansainvälisen Valuuttarahaston jäsenosuuden korotuksen vaatimat toimenpiteet

Huhtikuun 6 päivänä pidetyssä kokouksessa esitettiin pankkivaltuusmiehille johtokunnan se- lostus Suomen jäsenosuuden korottamisesta Kan- sainvälisessä Valuuttarahastossa aiheutuvista toi- menpiteistä, joista lähemmin sivulla 10.

Asia ei vaatinut pankkivaltuusmiesten rat- kaisua.

Rediskonttausten peruskoron helpottaminen tietyissä tapauksissa

Toukokuun 13 päivänä pankkivaltuusmiehille lähettämässään kirjelmässä johtokunta ilmoitti, että Suomen Pankin rediskonttauspolitiikka on nojautunut rediskonttauksista veloitettavaan pe- ruskorkoon ja lisäkorkoon. Maksutasekehityksen uhkaavan heikkenemisen takia johtokunta antoi kertomusvuoden huhtikuun lopussa rahalaitok- sille uudet tiukennetut luottopoliittiset ohjeet ja suositukset. Tällöin katsottiin tarkoituksenmu- kaiseksi lisäkorkomenettelyn soveltaminen siten,

että rahalaitoksille, jotka luotonantopolitiikas- saan pysyttäytyvät pankin asettamissa rajoissa, luvattiin palauttaa niiltä perityt lisäkorot kerto- musvuoden alusta lukien. Johtokunta katsoi myös aiheelliseksi ilmoittaa, että niiden raha- laitosten osalta, jotka luotonannossaan täyttävät johtokunnan tarkemmin määrittelemät ehdot, peruskorko alennetaan kertomusvuoden mar- raskuun alusta lukien $\frac{1}{2}$ —1 prosenttiyksiköllä, mikäli pankkivaltuusmiehet antavat johtoku- nalle tähän oikeuden. Edelliseen viitaten johto- kunta esitti pankkivaltuusmiesten päätettäväksi, että Suomen Pankki soveltaa rediskontatessaan rahalaitosten vekseleitä 7 % :n korkoa, mutta joh- tokunnalla on oikeus harkintansa mukaan ve- loittaa rahalaitokselta alemmaksi, vähintään kuitenkin 6 % :n korkoa; tämän lisäksi johtoku- nalla on oikeus harkintansa mukaan periä raha- laitokselta lisäkorkoa enintään 4 %. Pankkival- tuusmiehet hyväksyivät johtokunnan esityksen toukokuun 19 päivänä pitämässään kokouksessa.

Syyskuun 13 päivänä pankkivaltuusmiehille lähettämässään kirjelmässä johtokunta ilmoitti, että pankkivaltuusmiesten toukokuun 19 päi- vänä 1965 tekemän päätöksen nojalla johtokunta on päättänyt antaa niille rahalaitoksille, joiden luotonanto per 30. 10. 1965 on enintään 8 % suurempi kuin per 31. 12. 1964, seuraavaksi puo- livuotiskaudeksi eli ajaksi marraskuu 1965 - huh- tikuu 1966 $\frac{1}{2}$ % :n alennuksen noudatetusta re- diskonttausten peruskorosta ja enintään 7 % :n kasvusta vastaavasti 1 % :n alennuksen. Johto- kunta oli syyskuun 11 päivänä 1965 antanut rahalaitoksille uudet ohjeet luotonannon ra- joittamisesta marraskuun 1965 - huhtikuun 1966 aikana siten, että luotonannon määrän tu- lisi huhtikuun 1966 lopussa olla enintään 13 % suurempi kuin vuoden 1964 lopussa. Samalla johtokunta oli ilmoittanut, että rahalaitos, jonka luotonannon kasvu ko. aikana on vain enintään 12 %, on oikeutettu, edellyttäen että pankkival- tuusmiehet tämän lupauksen vahvistavat, saa- maan touko-lokakuun 1966 aikana yhden pro- senttiyksikön alennuksen rediskonttausten perus- korosta. Tämän johdosta johtokunta pyysi, että pankkivaltuusmiesten toukokuun 19 päivänä 1965 tekemä päätös, siltä osin kuin se koskee johtokunnan oikeutta rediskontatessaan rahalai- tosten vekseleitä harkintansa mukaan veloittaa rahalaitokselta alemmaksi kuin 7 % :n korkoa, vä- hintään kuitenkin 6 % :n korkoa, on voimassa vuoden 1966 lokakuun loppuun. Pankkivaltuus- miehet käsitelivät johtokunnan esityksen ko- kouksessaan syyskuun 15 päivänä ja hyväksyi- vät sen. (Ks. myös s. 4.)

Suomen Pankin ohjesäännön eräiden pykälän muuttaminen

Maaliskuun 1 päivänä lähettämässään kirjel- mässä johtokunta teki pankkivaltuusmiehille esi- tyksen Suomen Pankin ohjesäännön 4, 6, 7, 11 ja 30 §:n muuttamisesta. Pankkivaltuusmiehet käsitelivät esityksen maaliskuun 10 päivänä ja päättivät pyytää valtioneuvostoa antamaan sen mukaisen lakiesityksen eduskunnalle.

Kirjelmässään johtokunta ilmoitti, että Suo- men Pankin kanta- ja vararahastot olivat noin 12 % pankin taseen loppusummasta ja pankin kaikki omat varat järjestelytilit mukaan luettui- na noin 29.2 % sanotusta loppusummasta sekä että kanta- ja vararahastojen yhteismäärä oli 197.9 milj. mk. Koska omien varojen suhdetta taseen loppusummaan ei pankin sitoumusten kasvu huomioon ottaen voida pitää tyydyttä- vänä, ja kun kanta- ja vararahastojen yhteis- määrä jo kertomusvuoden tilinpäätökseen men- nessä ylittäisi 200 milj. markan rajan eli sen määrän, jonka saavuttamiseen saakka pankin vuosivoitosta ainakin puolet oli ohjesäännön 30 §:n mukaan käytettävä vararahaston kartu- tamiseen, johtokunta ehdotti, että ohjesäännön 4 ja 30 § muutettaisiin siten, että kantarahaston määrä nostetaan arvonjärjestelytileille kertyneillä varoilla 300 milj. markkaan ja kanta- ja vara- rahastojen yhteismäärä, jonka saavuttamiseen saakka vuosivoitosta ainakin puolet on käytettä- vä vararahaston kartuttamiseen, vahvistetaan 500 milj. markaksi.

Ohjesäännön 6 §:n 5 momentin mukaan on pankin kultavarat vuodesta 1950 lähtien kir- jattu enintään arvoon, jonka mukaan kilo hie- noa kultaa maksaa 2500 mk. Kullan arvo mar- koissa on kuitenkin tuosta ajankohdasta nous- sut noin 40 %, minkä seurauksena pankin omai- suustase antaa erheellisen kuvan pankin kulta- varojen todellisesta arvosta. Toiselta puolen on maaliskuun 30 päivänä 1962 annetussa rahalaissa säädetty, että markan kansainvälinen perusarvo ilmaistaan kultana. Tämän nojalla vahvistettu markan perusarvo on nykyisin 0.27771 gram- maa hienoa kultaa. Koska johtokunnan mie- lestä pankin omistaman kullan kirjanpitoarvon tulisi vastata tätä arvoa, johtokunta edellä mai- nitussa kirjelmässään ehdotti ohjesäännön 6 §:n 5 momenttia muutettavaksi siten, että pankin kultavarat kirjataan arvoon, joka vastaa kultana ilmaistua markan kansainvälistä perusarvoa. Li- säksi johtokunta huomautti, että ohjesäännön 6 §:n 2 momentista olisi poistettava valtion vuo-

den 1953 vakauttamislainan obligaatioita koske- va maininta, koska laina on jo loppuun mak- settu.

Ohjesäännön 11 § sisältää säännökset muista kuin valtiota varten suoritettavista pankin teh- tävistä. Kun pykälän 2 kohdassa, joka koskee kultakauppaa, mainitaan vielä rahaksi lyöty kulta, mikä viittaa kultarahakantaan, olisi mai- ninta rahaksi lyödyistä kullasta poistettava ja samalla muutettava sanamuoto käytäntöä vas- taavaksi säätämällä, että pankki ostaa ja myy kultaa ja muita jalometalleja.

Samana pykälän 1 momentin 5 kohdassa sää- detään, että pankki myöntää muunkinlaista kuin vekseliluottoa ottaen varteen, että sellaista luot- toa annetaan ainoastaan kultaa, obligaatioita tai kiinnitettyjä velkakirjoja vastaan. Vakuuk- sien osalta tämä säännös on katsottava vanhen- tuneeksi, sillä kultavakuutta ei enää käytän- tössä esiinny. Toiselta puolen luettelosta puut- tuvat eräät muut arvopaperit, kuten debentuurit, jotka nykyisin tulisi voida hyväksyä luotto- jen vakuudeksi. Johtokunnan mielestä olisi asian- mukaista poistaa säännöksestä kokonaan va- kuuksia koskevat maininnat ja jättää vakuuksien hyväksyminen johtokunnan harkintaan. Johto- kunnan vastuu on jo määrätty Suomen Pankin johtosäännön 2 §:ssä, jonka mukaan johtoku- nnan tulee luottoa myöntäessään aina pitää sil- millä pankin vakuutta ja etua.

Samassa kohdassa säädetään myös, että täl- laisen muun kuin vekseliluoton kokonaismäärä ei saa ylittää puolta pankin omista varoista. Tä- mä säännös on niin ikään katsottava vanhentu- neeksi, koska se tarpeettomasti rajoittaa niitä muotoja, joita Suomen Pankki voi noudattaa luottoa antaessaan. Ennen kaikkea säännös ra- joittaa Suomen Pankin mahdollisuuksia antaa luottoa rahalaitoksille luottotamalla niiden omis- tamia obligaatioita, mikä monessa suhteessa olisi sekä Suomen Pankin että rahalaitosten kannalta tarkoituksenmukaisempi luottomuoto kuin vek- selien rediskonttaaminen. Tästä on sekin varsin haitallinen seuraus, että turvatakseen mahdolli- suutensa saada keskuspankkiluottoa rahalaitosten on myönnettävä pääosa luotoistaan lyhytaikais- ten vekselien muodossa silloinkin, kun asiakkaan luontotarve tiedetään pitkäaikaiseksi. Ottaen huomioon ehdotetun kanta- ja vararahastojen korotuksen johtokunta saisi riittävät mahdolli- suudet obligaatioluottojen harjoittamiseen, jos muun kuin vekseliluoton kokonaismäärä saisi nousta pankin omien varojen määrään saakka.

Lisäksi olisi ohjesäännön 7 §:stä, samasta syys- tä kuin 11 §:n 2 kohdastakin, poistettava sa-

nonta rahaksi lyödystä kullasta muuttamalla mainitun pykälän sanamuoto siten, että kulkassana pidetään täällä oleva sekä muualla pankin lukuun talletettuna tahi matkalla oleva kulta.

Antaessaan edellä selostetun mukaisen lakiesityksen eduskunnalle valtioneuvosto samalla esitti Suomen Pankin ohjesäännön 32 §:n muutettavaksi siten, että pankkivaltuusmiestä ja johtokunnan jäsentä vastaan virkavirheestä tehdyt syytteen käsittelee ensimmäisenä oikeusasteena Helsingin hovioikeus.

Laki Suomen Pankin ohjesäännön 4, 6, 7, 11, 30 ja 32 §:n muuttamisesta edellä selostetulla tavalla vahvistettiin joulukuun 30 päivänä.

Syyskuun 10 päivänä pankkivaltuusmiehille lähetetymässään kirjelmässä johtokunta ilmoitti, että Suomen Pankin raha-, luotto- ja valuuttapolitiikkaan sekä varsinkin kansainvälisiin rahalaitoksiin ja järjestöihin liittyvät tehtävät ovat viime vuosina huomattavasti laajentuneet. Tällainen kehitys on aiheuttanut sen, että näitä erikoisaloja tuntevien ja niitä koskevien asioiden hoitamiseen koulutuksen saaneiden lähimpänä johtokuntaa toimivien pankin ylempien virkamiesten tehtäviä ja vastuuta on ollut lisättävä. Tämä kehitys huomioon ottaen johtokunnan mielestä olisi tärkeätä perustaa edellä mainittuja tehtäviä varten Suomen Pankkiin pankkivaltuusmiesten harkinnan mukaan yksi tai useampia pysyviä johtajan toimia. Nämä johtajat eivät tulisi kuulumaan Suomen Pankin johtokuntaan, vaan he olisivat toimenhaltijoita, kuten pankin haarakonttorien johtajat, ja heidät nimittäisivät toimiinsa eduskunnan pankkivaltuusmiehet. Toimenpiteen toteuttaminen edellyttäisi, että pankin ohjesäännön 21 §, jossa luetaan pankissa olevien tointen nimikkeet, olisi muutettava. Kun tässä pykälässä mainitut nimikkeet eivät enää anna oikeata kuvaa asianomaisten tehtävistä ja asemasta pankissa ja kun pykälä nykyisessä muodossaan on sikäli jäykkä, ettei uusia toimia voida perustaa ensin muuttamatta sanottua pykälää eduskunnassa, johtokunta katsoi, että ohjesäännön 21 § olisi kokonaisuudessaan muutettava paitsi siten, että siihen sisällytettäisiin edellä mainitun johtajan toimet, myös siten, että pankkivaltuusmiehet saisivat valtuuden palkkaussäännössä vahvistaa, mitä muita pysyviä toimia johtajien ja konttorinjohtajien tointen lisäksi pankissa on. Johtajan toimien sisällyttäminen ohjesäännön 21 §:ään vaatisi lisäksi sen, että ohjesäännön 17 §:n 1 momentin 17 ja 21 kohtaan ja 31 §:ään olisi lisättävä maininta johtajan toimista.

Kirjelmä esiteltiin syyskuun 15 päivänä pidetyssä kokouksessa pankkivaltuustolle, joka asian pöydälle lisäselvitysten antamista varten. Saatuaan johtokunnalta pyydytetyt lisäselvitykset pankkivaltuusmiehet päättivät lokakuun 27 päivänä pitämässään kokouksessa pyytää valtioneuvostoa antamaan eduskunnalle esityksen Suomen Pankin ohjesäännön 17 §:n 1 momentin 17 ja 21 kohdan, 21 ja 31 §:n muuttamisesta johtokunnan esittämällä tavalla.

Toukokuun 19 päivänä pidetyssä kokouksessa pankkivaltuusmiehille esiteltiin johtokunnan saman toukokuun 7 päivänä lähettämä kirjelmä ja sitä seurannut valtiovarainministeriön pankkivaltuusmiehille osoittama kirjelmä huhtikuun 28 päivästä sekä viimeksi mainitun kirjelmän liitteenä seurannut jäljennös johtokunnan helmikuun 25 päivänä 1965 valtiovarainministeriölle lähettämästä kirjelmästä. Valtiovarainministeriö pyysi pankkivaltuusmiesten lausuntoa valtioneuvostolle joulukuun 22 päivänä 1964 jätettyyn eläkesääntökomitean mietintöön sisältyvästä ehdotuksesta Suomen Pankin ohjesäännön henkilökohtaisia eläkkeitä koskevien säännösten eli ohjesäännön 17 §:n 1 momentin 20 ja 22 kohdan sekä 24 §:n muuttamisesta komitean ehdottamalla tavalla. Pankkivaltuusmiehet päättivät ilmoittaa lausuntonaan valtiovarainministeriölle, että yhtyen siihen, mitä johtokunta oli helmikuun 25 päivänä 1965 valtiovarainministeriölle lähettämässään kirjelmässä lausunut, Suomen Pankin ohjesäännön 17 §:n 1 momentin 20 ja 22 kohta sekä 24 § olisi muutettava edellä sanotussa johtokunnan kirjelmässä mainitulla tavalla.

Myönnetyt eläkkeet, perhe-eläkkeet, avustukset ja hautausavut

Pankkivaltuusmiehet myönsivät kertomusvuoden aikana neljatoista eläkettä, viisi perhe-eläkettä ja kolme hautausapua.

Helmikuun 10 päivän kokouksessa pankkivaltuusmiehille esiteltiin johtokunnan tammikuun 11 päivänä lähettämä kirjelmä n:o 2 sekä sen mukana saapuneet joulukuun 29:nä 1964 päivätty pankin setelipainon kirjelmä ynnä 44 henkilön anomus. Johtokunnan ehdotuksen mukaisesti pankkivaltuusmiehet päättivät, että niille 44 setelipainon palveluksessa olevalle henkilölle, jotka olivat jättäneet edellä mainitun setelipainon kirjelmää seuranneen anomuksen, myönnetään pankkivaltuusmiesten kunkin asianomaisen kohdalla tekemällä päätöksellä hänen setelipainon palveluksesta erottuaan avustus, joka määrätty joulukuun 15 päivänä 1950 vahvistetun Suomen

Pankin eläkesäännön ja pankkivaltuusmiesten setelipainon palveluksessa olleiden avustuksiin nähden ennen heinäkuun 1 päivää 1964 noudattaman käytännön mukaisesti.

Pankkivaltuusmiehet myönsivät kertomusvuoden aikana kaksi tällaista avustusta.

Johtokunta

Kokouksessaan huhtikuun 6 päivänä pankkivaltuusmiehet päättivät johtokunnan puheenjohtajalle ja jäsenille maksettujen palkkojen prosenttimääräisestä korottamisesta tammikuun 1 päivästä 1965 lukien sekä näin korotettujen palkkojen indeksisidonnaisuudesta.

Samalla pankkivaltuusmiehet vahvistivat johtokunnan vt. jäsenenä toimimaan määrätuille pankin virkamiehille tehtävän hoitamisesta heidän varsinaisen palkkansa lisäksi huhtikuun 1 päivästä 1965 alkaen maksettavan palkkion suuruuden.

Haarakonttorien valvojat

Pankin haarakonttorien valvojina ja heidän varamiehinä ovat vuonna 1966 pankkivaltuusmiesten päätöksen nojalla seuraavat henkilöt:

Joensuun konttori: valvojat henkikirjoittaja, varatuomari Mauno Moilanen ja kauppias Aulis Erkki Tahvo Aho sekä varamiehet rehtori, filosofian maisteri Aulis Olavi Waldemar Koivusalo ja lääninkamreeri, varatuomari Otto Alvar Gustaf Sorasalmi;

Jyväskylän konttori: valvojat poliisitarkastaja, varatuomari Eino Ilmari Karpio ja pormestari Aaro Tapio Häkkinen sekä varamiehet johtaja, maatalous- ja metsätieteiden kandidaatti Veikko Verner Varesmaa ja lääninasessori, varatuomari Uno Osmo Volmari Aarnio;

Kotkan konttori: valvojat kaupunginsihteeri, varatuomari Kustaa Ilmari Laaksonen ja tehtaanojohtaja, diplomi-insinööri Mauno Sopenen sekä varamiehet oikeusneuvosmies Heikki Pajari ja poliisimestari Eero Johannes Kettunen;

Kuopion konttori: valvojat pormestari Alvar Hjalmar Mikael Hurta ja hovioikeudenneuvos Toimi Tulikoura sekä varamiehet agronomi Lauri Arvid Pekkarinen ja konttorinjohtaja, ekonomi Lauri Johannes Salmi;

Lahden konttori: valvojat johtaja Esko Bruno Kunnas ja oikeusneuvosmies Timo Johannes Tuori sekä varamiehet kunnallispuhemies, varatuomari Hans-Olof Paul Wallenius ja rehtori Ilmari Johannes Vartiainen;

Mikkelin konttori: valvojat hovioikeudenasessori Jaakko Armas Kinnunen ja lääninneuvos, varatuomari Veikko Armas Jäntti sekä varamiehet rehtori Pauli Veli Vainio ja tuomiokapitulinasessori, varatuomari Mauri Pertti Toiviainen;

Oulun konttori: valvojat oikeuspormestari Jyrki Jalo Unto Tuominen ja tullinhoitaja, lainopin kandidaatti Torsten Wilhelm Öberg sekä varamiehet kaupungintaloustarkastaja, ekonomi Ville Kalevi Matturi ja johtaja, ekonomi Lauri Johannes Heikkinen;

Porin konttori: valvojat johtaja Yrjö Edvard Nurmi ja pormestari Väinö Wilhelm Hahta sekä varamiehet kaupunginsihteeri, varatuomari Olavi Einar Koivisto ja toimitusjohtaja Heimo Kallervo Kaitila;

Rovaniemen konttori: valvojat konttoripäällikkö, ekonomi Juho Kalervo Lahtinen ja lääninsihteeri, varatuomari Vilho Johannes Haataja sekä varamiehet kaupunginsihteeri, varatuomari Aarne Johannes Koponen ja verotarkastaja, lainopin kandidaatti Erkki Emanuel Ollila;

Tampereen konttori: valvojat kauppaneuvos Alpo Pesonen ja oikeuspormestari Aarne Erkki Palomäki sekä varamiehet konsuli, toimitusjohtaja, diplomi-insinööri Lauri Veikko Virkkunen ja apulaiskaupunginjohtaja, lakitieteen lisensiaatti Pentti Kaarlo Halonen;

Turun konttori: valvojat johtaja Väinö Johannes Jylhä ja lääninneuvos Yrjö Hemminki Aliharmi sekä varamiehet maanviljelysneuvos Frans Einar Karvetti ja rehtori, professori Auvo Armo Säntti;

Vaasan konttori: valvojat liikevaihtoverotoimiston johtaja, lainopin kandidaatti Åke Johannes Helanko ja tehtaanojohtaja Ralf-Erik Klockars sekä varamiehet toimitusjohtaja Jaakko Heimo Laakso ja lääninsihteeri, varatuomari Henrik Matias Palomäki.

Pankkivaltuusmiehet

Pankkivaltuusmiehinä toimivat vuonna 1965 eduskunnan valitsijamiesten sanottuun tehtävään valitsemat seuraavat henkilöt:

Escola, Kustaa Oskari, maanviljelijä,
Wiherheimo, Toivo Antero, filosofian maisteri,
Aaltonen, Aimo Anselm, puolueen puheenjohtaja,
Kokkola, Veikko Johan, kaupunginkamreeri,
Kinnunen, Toivo Henrik, kunnallisneuvos,
Teir, Grels Olof, varatuomari,
Lehto, Oiva, puolueen varapuheenjohtaja,
Salo, Tuure Olavi, varatuomari,
Paasio, Kustaa Rafael, päätoimittaja.

Näistä kolme ensin mainittua muodostavat suppeamman valtuuston.

Puheenjohtajana toimi koko vuoden pankki-
valtuusmies Eskola ja varapuheenjohtajana pankki-
valtuusmies Wiherheimo.

Tilintarkastajat

Pankin tilintarkastajiksi vuoden 1965 tilejä tarkastamaan valitsijamiehet valitsivat seuraavat henkilöt:

Kivimäki, Erkki Antero, taloudenhoitaja, hänen varamiehensä *Mäkinen, Kaarlo August*, toimitsija;

Laine, Lauri, agrologi, talousneuvos, hänen varamiehensä *Sinkkonen, Yrjö*, maanviljelijä;

Siltanen, Sylvi Cecilia, kirjanpitäjä, hänen varamiehensä *Kalavainen, Meeri Sirkka*, opintosihteeri;

Seppälä, Aapo Väinö, lääninmaanmittausinsinööri, hänen varamiehensä *Liinamaa, Tauno Matti*, agrologi;

Laurén, Per Fredrik, varatuomari, hänen varamiehensä *Wainio, Weijo Werner*, valtiotieteen tohtori.

Helsingissä maaliskuun 8 päivänä 1966.

KUSTI ESKOLA

T. A. Wiherheimo
Veikko Kokkola
Grels Teir
Tuure Salo

Aimo Aaltonen
T. H. Kinnunen
Oiva Lehto
Rafael Paasio

Pertti Tammivuori

IVA5a 1966 68338
Eduskunnan
Eduskunnan
pankivaltuusmiesten kertomus

1995-07-24

SUOMEN PANKIN
KIRJASTO